

Олександра Шиман

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри початкової освіти

Бердянського державного педагогічного університету

ІНТЕГРАЦІЯ ІКТ У ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Організація та проведення виховної роботи – це один із важливих напрямків діяльності вчителя початкової школи, адже виховання на уроках доповнюється позаурочною виховною діяльністю. В організації позаурочної роботи зазвичай поєднуються два основні її напрямки – ідейно-виховна робота та організація практичних справ школярів. Види виховної діяльності вчителя обмежуються загальноприйнятими напрямками, що висвітлені у виховному плані кожного класовода, а саме:

1. Виховні заходи.
2. Вивчення індивідуальних особливостей учнів, формування колективу.
3. Охорона здоров'я і фізичне загартовування.
4. Робота з сім'єю-родиною (батьками дитини).
5. Індивідуальна виховна робота.

Форми виховної роботи залежать лише від фантазії самого класовода. Це – інформаційні повідомлення, виховні години, екскурсії (тематичні чи загальні), бесіди за «круглим столом», диспути, усні журнали, колективні творчі справи, конкурси, читацькі конференції, гуртки, тематичні вечори, дискотеки, ігри та забави, свята народного календаря, клуби та об'єднання за інтересами тощо. Така різнопланова робота сприяє організації міжособистісних відносин в класі, між школярами і класним керівником з метою створення учнівського колективу та органів учнівського самоврядування, розвитку загальнокультурних інтересів школярів, вирішенню завдань морального виховання.

Проблеми використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі активно розглядаються в сучасних наукових дослідженнях. Значна увага у працях науковців приділяється питанню вибору засобів навчання (А. Алексюк, Ю. Бабанський, В. Гриценко, І. Лернер, М. Скаткін, В. Онищук та ін.), дослідженню теоретико-методологічних засад впровадження й особливостей використання сучасних інформаційних технологій (В. Биков, А. Гуржій), формуванню інформаційної компетентності учнів та вчителів (Н. Морзе, О. Спірін), технологізації освітнього процесу (А. Алексюк, В. Бондар, О. Пехота, О. Савченко, П. Сік орський та ін.).

Цілісний процес інформатизації початкової ланки освіти включає в себе створення систем навчання і виховання, орієнтованих на розвиток інтелектуального потенціалу учня, на формування умінь самостійно здобувати знання, здійснювати інформаційно-навчальну, експериментально-дослідницьку діяльність, різноманітні види самостійної діяльності з обробки інформації. Актуальність інформатизації позаурочної діяльності школярів пов'язана з тим, що вміння вести пошук і відбір інформації з використанням сучасних засобів є одними з найважливіших складових сучасного стандарту

початкової освіти. Актуальність і значущість переходу роботи класовода на новий етап із застосуванням ІКТ продиктована необхідністю впровадження особистісно -орієнтованого виховання, яке передбачає співпрацю між викладачем і учнем. Засоби ІКТ можуть бути з успіхом застосовані для підвищення ефективності позанавчальної та позакласної діяльності молодших школярів.

Щодо безпосереднього використання ПК та засобів мультимедіа у виховному процесі початкової школи, то слід виділити такі рівні:

- використання самим вчителем-вихователем;
- використання як технічного засобу, що позитивно впливає на уяву дітей;
- безпосереднє спілкування молодших школярів – мається на увазі виконання учнями певних дій з ПК (ігри, виховні ситуації, анкети тощо).

Можна виокремити наступні критерії ефективності використання засобів ІКТ у виховній роботі вчителя початкової школи:

- *економічність* (зменшення матеріальних і часових ресурсів);
- *компактність* (накопичення інформації на цифровому носії);
- *наочність* (структурне оформлення матеріалу, що дає можливість демонструвати взаємозв'язки ключових понять);
- можливість проведення *моніторингу* (економна індивідуальна діагностика та форма вивчення особистості дитини через тести, анкети);
- можливість *творчого розвитку* особистості учнів, їх ініціативи, самореалізації і самодіяльності через індивідуальну роботу.

Розглянемо напрямки використання ІКТ у виховній діяльності вчителя [1].

⇒ Пошук та добір інформації для проведення виховних заходів у мережі Інтернет. Це можуть бути різні діагностики, плани-конспекти виховних заходів, графічні та звукові файли, відеоматеріали для проведення та розробки позакласних заходів на різні теми. Також глобальна мережа дозволяє обмінюватися досвідом з колегами щодо питань організації виховних заходів, надає великі можливості для спілкування з учнями та їх батьками засобами електронної пошти, гостьової книги на сайті школи, форумів тощо.

⇒ Під час підготовки та проведення класних годин та позакласних заходів, змагань доцільно використовувати мультимедіа-ресурси, які дозволяють барвисто і наочно представити будь-який матеріал, а також економити час проведення заходу. Незаперечними є переваги естетичного оформлення заходів за допомогою якісного звуку, оригінальних заставок та тематичного відеоряду. Використання цифрової камери дозволяє готувати унікальні добірки матеріалів, що робить свята більш видовищними і яскравими. Вдало підібрані фотографії, відеофрагменти, музика зачіпають учнів за живе, хвилюють душу. Адже, бесідою, в якій використовується тільки уява учнів, ніколи не добитися такого результату. Наприклад, на класних годинах доцільно використовувати відеоматеріали виховного характеру, присвячені правилам дорожнього руху, народним символам України, попередженню шкідливих звичок та ін.

⇒ Також засоби ІКТ доцільно використовувати при створенні класного

і індивідуального портфоліо. Портфоліо – віртуальний портфель освітніх досягнень, індивідуальна накопичувальна оцінка в певній сфері діяльності особистості чи осередку соціуму. Портфоліо розглядається як візитна картка класу, воно складається з класного куточку; відомостей про досягнення та успіхи, може бути оформлено у вигляді дошки пошани, плакатів, періодичних бюлетенів. Також в електронне портфоліо діти можуть поміщати фільми про життя класу, фотографії, проекти та інші матеріали, що розповідають про колектив класу. Ця робота передбачає спільну творчість класного керівника, його вихованців та, звичайно ж, батьків. При оформленні портфоліо доцільно використовувати текстовий та графічний редактори, програми, призначені для верстки електронних видань, наприклад MS Publisher. Наприклад, для підведення підсумків конкурсів та змагань, у графічних редакторах розробляються грамоти, дипломи, сертифікати, медалі, листівки, що сприяє підвищенню значимості та індивідуальності особистості учнів.

⇒ Для планування роботи класного керівника необхідно проводити різні діагностики. Під час їх проведення часто необхідно виготовити велику кількість анкет, і тут на допомогу вчителю приходять комп'ютер. Причому, щоб анкетування не було нудним і одноманітним, можна застосовувати різні форми анкет. А комп'ютерне анкетування взагалі заощадить час на проведення та отримання результатів опитування. Результати діагностик зручно зберігати та переглядати за допомогою баз даних. Підсумки діагностики представляються у вигляді діаграм, це дозволяє побачити єдину картину того, що відбувається в класі. За такої комп'ютерної підтримки з року в рік легко відстежити покращення чи погіршення в класі. Наприклад, добре простежується динаміка успішності та якості знань учнів класу, зміна рівня здоров'я учнів, рівня зайнятості учнів в позаурочний час. За результатами порівняльних діаграм можна робити висновки і згідно з ними планувати подальшу роботу класного керівника.

⇒ ІКТ-технології можуть допомогти класному керівнику в роботі з батьками. По-перше, дуже ефективно використовувати на кожному зібранні мультимедійний проектор для показу презентацій, унаочнення результатів успішності в формі діаграм. По-друге, з батьками, як і з дітьми, корисно проводити анкетування, порівнюючи при цьому думки дітей та батьків з різних питань. Електронне анкетування значно оптимізує цей процес. Для кожного з батьків після проведення батьківських зборів можна скласти «Пам'ятку», де відмітити найважливіше, про що батькам потрібно пам'ятати в даний час, найбільш нагальні проблеми їхніх дітей і класу в цілому.

⇒ Ще одним найсучаснішим способом застосування цифрових технологій є використання Web-камери в класі. З її допомогою можна транслювати в реальному часі всі події на сторінці сайту, до якого батьки мають доступ. Так, кожен із батьків за бажанням може віртуально відвідати будь-який урок, спостерігати за поведінкою дитини під час перерв, класних годин, групи продовженого дня тощо. Найбільш цікаві та повчальні сюжети можна показувати дітям, а також їхнім батькам на батьківських зборах. Кожна дитина може подивитися на себе зі сторони та проаналізувати свої вчинки. Однак застосування такого способу в роботі класного керівника повинне

супроводжуватися попередньою роботою з дітьми та їх батьками. Необхідно мати їх згоду на участь у такому виді діяльності. А класному керівникові необхідно використовувати цей спосіб дуже обережно, грамотно і продумано.

Отже, використання різноманітних комп'ютерних засобів під час виховної діяльності вчителем початкових класів сприяє: підтримці інтересу дитини до класних годин; ефективному управлінню увагою учнів; активізації пізнавальної діяльності; розвитку вмінь і навичок роботи з інформаційними ресурсами; формуванню навичок дослідницької роботи; підвищенню інформаційної культури як вчителя, так учнів і батьків; посиленню емоційного впливу тощо.

Загалом, інтеграція ІКТ у виховний процес початкової школи можлива за певних обставин і умов, головна з яких, звичайно, наявність самої комп'ютерної техніки в розпорядженні вчителя, вміле поводження із нею та розумне і збалансоване використання. Відтоді розвиток і вдосконалення виховної роботи вчителя початкових класів буде відбуватися паралельно з розвитком усіх сторін життя соціуму для того, щоб виховний процес у школі не йшов врозріз з сучасними інноваціями, а вміло з ними сполучався.

Список використаних джерел

1. Шиман О.І. Методика навчання інформатики в початковій школі : навч.-метод. посіб. : у 3 ч. / О.І. Шиман. – Бердянськ, 2017. – Ч. 3: Інтегративний напрямок. – 82 с.

Юлія Забора

Студентка Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

МОЖЛИВОСТІ ТА ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ З СЕРВІСОМ NEARPOD.COM. НА УРОКАХ ІНФОРМАТИКИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

У сучасних школярів початкової школи ключовими засобами взаємодії з навколишнім світом стають гаджети та девайси (спілкування у соціальних мережах, перегляд фільмів, прослуховування музики тощо). Залучення новітніх інтернет-технологій у навчальний процес, дозволить ефективно взаємодіяти зі своїми учнями у зручному для

них форматі. Нові інтернет-технології, а

зокрема онлайн-платформа Nearpod

дозволяють зробити процес навчання в початковій школі на уроках інформатики цікавим, насиченим, наочним, пізнавальним, інтерактивним і особистісно-орієнтованим.

